

habilitet deraf. Hvor der derimod er en Overvægt i Henseende til at lade de ledige Fæstegaarde fremdeles vedblive at behandles som Fæstegods, det er ganske ene og bestemt i Svendborg Amt. Det ligger klart for. I Svendborg Amt er der kun solgt 184 Fæstegaarde til Selveiendom, men der er bortfæstet eller bortforpagtet paany 300 Gaarde. Altsaa er der i Fyen paa et enkelt Punkt en Modstand imod Overgangen til Selveiendom, og denne fremgaar naturligviis — jeg omtaler dette som et Factum og dommer ikke derom — fra de derværende Majoratsbesiddere. Men Spørgsmaalet bliver da, om denne Modstand paa et enkelt Punkt er tilstræffelig til at begrunde en Foranstaltning i Almeenvællets Navn, hvorved man rammer ogsaa alle de andre Gods-eiere. — Jeg kan overmaade vel sympathisere med den Følelse hos en Lehn- og Majoratsbesidder, at han ikke let gaar ind paa at sælge sit Fæstegods. Var jeg født i den Stilling, vilde det have kostet mig stor Overvindelse at sælge den første Fæstegaard, naar jeg havde den Overbeviisning, at mine Fædre havde behandlet Godset godt, og at jeg selv vilde behandle det paa samme Maade. Jeg vilde da have haft en Følelse af, at det var en nedarvet Besiddelse af tryk og sikker Natur, som jeg maatte ønske at bevare, og at det udgjorde en Areds, indenfor hvilken jeg havde en vis legitim Indflydelse, og hvor jeg kunde have en bestemt Grændse for min Virksomhed og min Velgjørenhed. Og det vilde derfor, som sagt, have kostet mig Overvindelse at sælge den første Gaard. Men jeg vilde ganske vist have gjort det, ligesom andre ærede herværende Herrer have gjort det, fordi jeg vilde have indseet, at Tiden for Fæsteforholdet var forbi, og at det var skadeligt i oeconomic Henseende og havde tabt al sin patriarchalske Charakter. Men kunne vi forundre os over, at der er Nogle tilbage, der hænge fast ved hin ældre Anskuelse? Jeg har i nogle Aar, mine Herrer, levet i Forbindelse med Danmarks næststørste Godseier, og jeg har kjendt ham som en af de nobleste Godseiere, men han vilde ikke sælge Fæstegods. Han var en grand seigneur af gammel Stil i det Gode, og han havde noget af den nedarvede Fastholdenhed derved.

Han overvandt den dog imidlertid tilsidst; han begyndte selv at sælge Fæstegaarde, og hans Lehnsefterfølger har solgt en overmaade stor Mængde og sælger meget rask. Kan der nu ikke tænkes at ville indtræde noget Egenende ved de forskjellige Majoratsbesiddelser paa Fyen, hvor der ikke hidtil sælges? Der er maastee blot Spørgsmaal om at oppebie en Personverel. — Men, selv om man ikke kan berolige sig herved, saa troer jeg ikke, at en saadan local Modstand paa et enkelt Punkt berettiger til at træffe en saadan almindelig Foranstaltning som den foreslaaede af en saa vanffelig Natur i Almeenvællets Navn. Men der bør ganske vist øves et Tryk paa disse Mand, og det er deres Standsfæller, som, ved Siden af den offentlige Mening, kunne udøve det bedste Tryk (En Stemme: Hør, hør!), det gjøre de ogsaa; de Udtalelser, der faldt her igaar, vare et meget stærkt Tryk. — Jeg vender mig nu til en anden Side, hvorfra man jo multig kan paaberaabe sig Almeenvællets Krav til Fordeel for Lovforslaget, og jeg spørger da, som jeg allerede tidligere nævnte, om der paa disse Godser er en saa fattig og forkuet Befolkning, at vi ikke kunne taale at see det, og at vi absolut maae gribe ind, for at saae Forholdet hævet strax? Det troer jeg dog ikke, at man kan sige. Jeg kunde ønske, at denne Befolkning opnaaede visse Fordele, men jeg troer ikke, at den finder sig i en saadan Tilstand, at vi kunne sige, at Almeenvellet fordrer, at der bør gribes ind strax. — Men ogsaa Indenrigsministeren har jo paaberaabt sig Almeenvellet. Derved fremkom der dog ganske andre Momenter. For ham er det ikke Fæstegodssets Overgang til Selveiendom, men for det Første Fæstegodssets Overgang til Selveiendom med vis-blikkelig Ophør af al Fæstetvang, og dernæst Bemyndigelsen til ved visse Indbetalinger at forvandle saakaldet Selveterjord til Hovedgaardsjord, der udgjør Almeenvællets Krav. Hermed fremtræder altsaa Tanken om fuldständig Frigjørelse af Jorden, om Borttagelse af de Baand, der knytte den til en vis Bemyndigelse og betinge en vis Størelse af Eiendommen. Jeg kan nu sympathisere med denne Tanke; men jeg seer ikke, at det deri liggende